

Lý luận về quản lý bồi dưỡng đội ngũ giáo viên tiểu học theo chuẩn nghề nghiệp

Phạm Thị Lý*

*Học viên cao học, Trường Đại học Trà Vinh

Received: 6/1/4; Accepted: 16/1/2024; Published: 26/1/2024

Abstract: Researching measures to manage and train primary school teachers is a necessary issue; From the research results, the article presents some theoretical issues on management and training of primary school teachers according to professional standards.

Keywords: Training primary school teachers, according to professional standards.

1. Đặt vấn đề

Vấn đề xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục (CBQLGD) đã luôn được Đảng và Nhà nước quan tâm chỉ đạo. Chỉ thị 40/CT-TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng về «Xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ nhà giáo và CBQLGD» chỉ rõ, mục tiêu xây dựng đội ngũ nhà giáo và CBQLGD được chuẩn hoá, đảm bảo chất lượng, đủ về số lượng, đồng bộ về cơ cấu, đặc biệt chú trọng nâng cao bản lĩnh chính trị, phẩm chất, lối sống, lương tâm, tay nghề của nhà giáo; thông qua việc quản lý, phát triển đúng định hướng và có hiệu quả sự nghiệp giáo dục để nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực cho đất nước.

Nghị quyết số 290NQ/TU của Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, trong phần nhiệm vụ, giải pháp đã nêu “Đổi mới mạnh mẽ mục tiêu, nội dung, phương pháp đào tạo, đào tạo lại, bồi dưỡng và đánh giá kết quả học tập, rèn luyện của nhà giáo theo yêu cầu nâng cao chất lượng, trách nhiệm, đạo đức và năng lực nghề nghiệp”. Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT Quy định CNN giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông (CSGDPT) theo qui định của Luật giáo dục 2019; Thông tư số 19/2019/TT-BGDĐT, ngày 12 tháng 11 năm 2019 của Bộ Trưởng Bộ GD&ĐT Ban hành Quy chế bồi dưỡng thường xuyên giáo viên, cán bộ quản lý cơ sở giáo dục mầm non, CSGDPT và giáo viên trung tâm giáo dục thường xuyên”; Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ban hành Điều lệ Trường tiểu học; Thông tư 02/2021/TT-BGDĐT qui định tiêu chuẩn giáo viên tiểu học và bổ nhiệm, xếp hạng viên chức giảng dạy trong các trường tiểu học công lập; vì vậy hoạt động bồi dưỡng đội ngũ giáo viên tiểu học để đáp ứng theo chuẩn trong giai đoạn hiện nay lại càng có ý nghĩa và cần thiết hơn. Tuy nhiên, so với yêu cầu đổi mới

GDPT thì đội ngũ giáo viên tiểu học nói chung vẫn còn bất cập so với chuẩn nghề nghiệp (CNN). Do đó, việc nghiên cứu biện pháp quản lý bồi dưỡng giáo viên tiểu học (GVTH) theo CNN là một vấn đề cần thiết; từ kết quả nghiên cứu, bài viết trình bày một số vấn đề lý luận về quản lý bồi dưỡng đội ngũ giáo viên tiểu học theo CNN.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Bồi dưỡng GVTH theo CNN của giáo viên CS-GDPT

Trong Điều 67, Luật Giáo dục (sửa đổi, bổ sung 2019) đã nêu rõ “Nhà giáo phải đáp ứng các tiêu chuẩn sau đây: (1) Có phẩm chất, tư tưởng, đạo đức tốt; (2) Đáp ứng CNN theo vị trí việc làm; (3) Có kỹ năng cập nhật, nâng cao năng lực, chuyên môn, nghiệp vụ; (4) Bảo đảm sức khỏe theo yêu cầu nghề nghiệp.” Luật Giáo dục, (2019)

Nhiệm vụ cụ thể của GVTH được qui định tại Điều 27, chương IV của Điều lệ trường tiểu học ban hành kèm theo Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ngày 04 tháng 9 năm 2020 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT, Đó là:

“a) Thực hiện chương trình GDPT cấp tiểu học và kế hoạch giáo dục của nhà trường. Chủ động thực hiện và chịu trách nhiệm về kế hoạch giáo dục; tự chủ, tự chịu trách nhiệm về thực hiện nhiệm vụ chuyên môn (nội dung, phương pháp giáo dục, kiểm tra đánh giá học sinh) và chất lượng, hiệu quả giáo dục từng học sinh của lớp mình phụ trách, bảo đảm qui định của chương trình giáo dục, phù hợp với đối tượng học sinh và điều kiện cụ thể của nhà trường.

b) Tham gia xây dựng kế hoạch giáo dục của tổ chuyên môn và nhà trường; thường xuyên cập nhật những chỉ đạo của ngành; chuẩn bị, tổ chức dạy học và đánh giá học sinh theo qui định; thực hiện các chuyên môn khác.

c) Xây dựng mối quan hệ thân thiện, dân chủ giữa

giáo dục với HS, với cha mẹ HS và cộng đồng; giúp HS chủ động, sáng tạo, tự tin, tự chủ trong học tập và rèn luyện.

d) Giữ gìn phẩm chất, danh dự, uy tín của nhà giáo; ứng xử văn hóa, đoàn kết, giúp đỡ đồng nghiệp; gương mẫu trước HS; thương yêu, đối xử công bằng và tôn trọng HS; bảo vệ các quyền và lợi ích hợp pháp của HS.

đ) Thực hiện tự đánh giá theo CNN giáo viên; tự học, tự bồi dưỡng nâng cao năng lực nghề nghiệp; thực hiện nhiệm vụ bồi dưỡng thường xuyên giáo viên theo qui định; trao đổi chia sẻ chuyên môn cùng đồng nghiệp trong và ngoài nhà trường thông qua các đợt sinh hoạt chuyên môn, tập huấn.

e) Ứng dụng CNTT trong giảng dạy, học tập và sinh hoạt chuyên môn; sáng tạo, linh hoạt trong việc tự làm đồ dùng dạy học

g) Tham gia lựa chọn sách giáo khoa theo qui định; đề nghị nhà trường trang bị các xuất bản phẩm tham khảo, thiết bị dạy học theo qui định, phù hợp để sử dụng trong quá trình dạy học.

h) Tham gia kiểm định chất lượng giáo dục.

i) Tham gia thực hiện giáo dục bắt buộc, phổ cập giáo dục và xóa mù chữ ở địa phương.

k) Phối hợp với Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, gia đình HS cộng đồng và các tổ chức xã hội liên quan để thực hiện nhiệm vụ giáo dục.

l) Quản lý, tổ chức thực hiện kế hoạch giáo dục tại điểm trường khi được Hiệu trưởng phân công.

m) Thực hiện các nhiệm vụ khác theo qui định của pháp luật và theo sự phân công của Hiệu trưởng.”

Bồi dưỡng GVTH theo CNN của giáo viên CSGDPT là quá trình bổ sung tri thức, kỹ năng, thái độ nghề nghiệp cho GVTH nhằm nâng cao năng lực, phẩm chất của người GVTH.

Như vậy bồi dưỡng GVTH theo CNN là bồi dưỡng GVTH theo hướng đạt các tiêu chuẩn theo quy định đối với từng giáo viên và cả đội ngũ giáo viên trong trường tiểu học.

2.2. Quản lý bồi dưỡng giáo viên theo CNN ở trường tiểu học

Hoạt động quản lý đóng vai trò hết sức quan trọng trong bồi dưỡng GVTH theo CNN, đòi hỏi CBQLGD phải có kỹ năng quản lý, trình độ chuyên môn thì hoạt động quản lý mới đạt hiệu quả cao.

Quản lý bồi dưỡng giáo viên theo CNN ở trường tiểu học là của hiệu trưởng trường tiểu học; nhằm tập hợp và tổ chức các hoạt động, huy động tối đa các nguồn lực xã hội để nâng cao chất lượng bồi

dưỡng giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp trong trường tiểu học. Quản lý bồi dưỡng giáo viên tiểu học theo chuẩn nghề nghiệp, chính là những công việc của nhà trường mà người hiệu trưởng trường tiểu học thực hiện thông qua các chức năng quản lý để xây dựng kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra thực hiện việc quản lý bồi dưỡng GVTH theo chuẩn nghề nghiệp. Cần xác định chủ thể quản lý bồi dưỡng giáo viên theo CNN ở trường tiểu học là hiệu trưởng; đối tượng bồi dưỡng là đội ngũ GVTH trong trường. Từ những luận giải trên, tác giả cho rằng: Quản lý bồi dưỡng GVTH theo chuẩn nghề nghiệp là tổng thể những tác động có kế hoạch, có tổ chức, có chỉ đạo và kiểm tra của chủ thể quản lý để bồi dưỡng GV có chất lượng và hiệu quả cao, qua đó góp phần củng cố, phát triển nâng cao trình độ chuyên môn, đáp ứng được những yêu cầu theo CNN đã quy định, nhằm nâng cao hiệu quả quản lý bồi dưỡng và chất lượng dạy học của GVTH.

2.3. Đề xuất một số biện pháp quản lý bồi dưỡng giáo viên theo CNN ở trường tiểu học

2.3.1. Xây dựng kế hoạch quản lý bồi dưỡng giáo viên theo CNN ở Trường tiểu học

Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng GVTH theo CNN ở trường tiểu học là nội dung quan trọng trong quản lý nhân sự, nhằm nâng cao chất lượng đội ngũ GVTH; nên cần xây dựng kế hoạch bồi dưỡng giáo viên theo hướng mở; không nên xây dựng kế hoạch theo hướng đóng. Cần có thời gian khảo sát, đánh giá thực trạng; vừa có chuẩn bị, có định hướng, xây dựng về mặt phẩm chất, chuyên môn, năng lực theo CNN. Do đó, công tác xây dựng kế hoạch bồi dưỡng phải được đổi mới nằm trong chương trình hành động dài hạn và thường xuyên của Hiệu trưởng trường tiểu học. Có kế hoạch dài hạn, ngắn hạn, lộ trình thực hiện cụ thể về bồi dưỡng GVTH theo CNN ở trường tiểu học.

2.3.2. Tổ chức huy động nguồn lực tham gia bồi dưỡng giáo viên theo CNN ở trường tiểu học

Hiệu trưởng thành lập ban chỉ đạo bồi dưỡng giáo viên theo CNN ở trong nhà trường; bao gồm lãnh đạo nhà trường mà hiệu trưởng là trưởng ban cùng các thành viên là các cán bộ quản lý trường, tổ, khối chuyên môn, đại diện các tổ chức Đảng, đoàn thể trong trường... Tăng cường triển khai việc thực hiện kế hoạch, bố trí cơ sở vật chất, các trang thiết bị đảm bảo đáp ứng cho công tác bồi dưỡng giáo viên trong trường theo CNN. Kinh nghiệm một số trường tiểu học cho thấy; đơn vị nào có sự quan tâm tổ chức huy động các nguồn lực tốt thì ở đó công tác quản lý bồi dưỡng giáo viên theo CNN luôn đạt kết quả tốt.

Mặt khác phải thường xuyên tổ chức tuyên truyền động viên, khuyến khích giáo viên tự học và tự bồi dưỡng để nâng cao trình độ đáp ứng yêu cầu CNN ở mức cao nhất.

2.3.3. Chỉ đạo đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức bồi dưỡng giáo viên theo CNN ở trường tiểu học

-Nội dung bồi dưỡng giáo viên theo CNN là cụ thể hóa 5 tiêu chuẩn, 15 tiêu chí theo CNN; cần bồi dưỡng giáo viên trường tiểu học theo CNN đạt mức cao nhất; cụ thể như: bồi dưỡng về phẩm chất chính trị, đạo đức; bồi dưỡng giáo viên nâng cao năng lực chuyên môn; bồi dưỡng giáo viên nhiệm vụ làm công tác chủ nhiệm lớp; bồi dưỡng giáo viên về trình độ ngoại ngữ, tin học và sử dụng các thiết bị dạy học hiện đại; bồi dưỡng về các kỹ năng sư phạm.

- Chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức bồi dưỡng giáo viên theo CNN ở trường tiểu học, là trên cơ sở các biện pháp đã sử dụng có cải tiến đổi mới phương pháp, hình thức theo hướng mở để giúp GVTH nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực sư phạm nhằm đáp ứng CNNGVTH ở mức cao nhất. Hơn nữa cũng cần đổi mới và vận dụng linh hoạt các phương pháp và hình thức bồi dưỡng giáo viên trường tiểu học theo từng từng đối tượng cụ thể, đặc biệt chú trọng tự bồi dưỡng giáo viên trường tiểu học theo chuẩn nghề nghiệp, đưa phương pháp, hình thức tự bồi dưỡng của giáo viên trường tiểu học thành tính chủ động, là nhu cầu của đội ngũ giáo viên như:

Phương pháp nghiên cứu tài liệu; Phương pháp vấn đáp, chia sẻ kinh nghiệm; Phương pháp nêu và giải quyết vấn đề, giải quyết tình huống; Phương pháp tổ chức theo, tổ, nhóm; Phương pháp luyện tập thực hành và phương pháp tự học, tự rèn luyện, tự bồi dưỡng; Phương pháp động viên, khen thưởng...

- Các hình thức bồi dưỡng giáo viên trường tiểu học theo CNN cũng cần đa dạng như:

Bồi dưỡng thường xuyên theo mức độ phù hợp với công tác giảng dạy của giáo viên; Bồi dưỡng tập trung theo các khóa đào tạo, bồi dưỡng... Bồi dưỡng từ xa, bồi dưỡng trực tuyến...

2.3.4. Nâng cao hiệu quả kiểm tra, đánh giá bồi dưỡng giáo viên ở trường tiểu học theo CNN

Để bồi dưỡng giáo viên theo CNN có hiệu quả phải tăng cường công tác kiểm tra và đánh giá kết quả sau các đợt bồi dưỡng. Qua kiểm tra nhằm phát hiện những điểm mạnh cần phải phát huy và điểm

yếu để có hướng điều chỉnh kịp thời. Giúp cho hoạt động bồi dưỡng giáo viên trường tiểu học theo CNN đi vào nề nếp và đạt được mục tiêu đề ra là đạt hiệu quả cao nhất.

Việc đánh giá đội ngũ giáo viên trường tiểu học phải dựa trên 5 tiêu chuẩn và 15 tiêu chí của CNN của giáo viên trường tiểu học, các năng lực cần có, các phẩm chất của giáo viên theo tiêu chuẩn CNN cần được nhà trường cụ thể, xây dựng trên các văn bản qui định của nhà nước.

Kiểm tra, giám sát toàn bộ quá trình bồi dưỡng giáo viên trường tiểu học theo CNN; từ việc lên kế hoạch, hướng dẫn thực hiện, nội dung, phương pháp, hình thức bồi dưỡng đến từng giáo viên trong, trước và sau khi bồi dưỡng. Kiểm tra việc vận dụng kiến thức, kỹ năng được bồi dưỡng vào việc dạy học của giáo viên. Khâu kiểm tra, đánh giá là việc làm hết sức quan trọng, đánh giá đúng sẽ có biện pháp giải quyết đúng, nâng cao hiệu quả.

3. Kết luận

Quản lý bồi dưỡng giáo viên trường tiểu học theo CNN là yêu cầu thường xuyên; bởi giáo dục tiểu học là cấp học có vị trí rất quan trọng, đặt nền móng cho sự phát triển và hình thành nhân cách của học sinh. Đội ngũ giáo viên trường tiểu học là yếu tố góp phần quyết định đến việc chất lượng đổi mới giáo dục hiện nay. Vì vậy, quản lý bồi dưỡng giáo viên trường tiểu học là một trong những mục tiêu cần thiết, để thực hiện thành công việc đổi mới giáo dục buộc CBQL có “tâm và tầm” mới đáp ứng được yêu cầu hiện nay.

Tài liệu tham khảo

1. Ban chấp hành TƯ Đảng (2004), *Chỉ thị số 40/2004/CT-TW ngày 15/8/2004 về xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ nhà giáo và CBQLGD*. Hà Nội.

2. Ban chấp hành TƯ Đảng (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TU về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội.

3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2019), *Thông tư 17/2019/TT-BGDĐT ngày 01/11/2019 về ban hành Chương trình bồi dưỡng thường xuyên giáo viên CS GDPT*. Hà Nội

4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư 28/2020/TT-BGDĐT ngày 04/9/2020 về ban hành Điều lệ trường Tiểu học*. Hà Nội

5. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT Ngày 22 tháng 8 năm 2018 về Ban hành, Quy định CNN giáo viên CS GDPT*. Hà Nội